

FÅR PUBLICERAS TIDIGAST: 8 april 2020 kl. 12.00 CET

Värna om de mänskliga rättigheterna i kampen mot covid-19

En ny rapport från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (FRA) visar att regeringarnas åtgärder för att bekämpa covid-19 har djupgående konsekvenser för våra grundläggande rättigheter, däribland rätten till liv och hälsa. Åtgärderna påverkar i synnerhet rättigheterna för redan utsatta människor eller personer som tillhör riskgrupper, såsom äldre, barn, personer med funktionsnedsättning, romer eller flyktingar. Det ligger i allas intresse att de mänskliga rättigheterna respekteras och att folkhälsan skyddas – därför måste folkhälsan och våra rättigheter gå hand i hand.

”Vi behöver kraftfulla folkhälsoinsatser för att skydda våra liv under pandemin. Men det går att skydda vår hälsa utan att äventyra de mänskliga rättigheterna. Det ena utesluter inte det andra”, säger FRA:s direktör Michael O’Flaherty. ”Ju större hänsyn vi tar till de mänskliga rättigheterna, desto bättre kommer våra folkhälsostrategier att vara. De här strategierna måste också borga för att begränsningarna av människors grundläggande rättigheter endast gäller så länge som det verkligen är nödvändigt och skyddar sårbara grupper som är särskilt utsatta för de hälsorisker som covid-19 medför.”

I FRA:s rapport [”Coronavirus pandemic in the EU: fundamental rights implications”](#) (coronavirus-pandemin i EU: konsekvenser för de grundläggande rättigheterna) tittar man på de åtgärder som EU:s medlemsstater vidtagit för att stävja pandemin och lyfter fram metoder som respekterar de grundläggande rättigheterna och som andra medlemsstater kan dra lärdom av.

Åtgärderna mot pandemin undersöks från fyra infallsvinklar som visar behovet av att noggrant och regelbundet utvärdera hur människors grundläggande rättigheter påverkas:

- 1. Vardagslivet:** Krisinsatserna i de olika länderna har haft stor inverkan på de grundläggande rättigheterna, bland annat när det gäller den fria rörligheten och mötesfriheten samt rätten till arbete, hälsa och utbildning.
 - **Åtgärder för socialt och fysiskt avstånd** – Länderna införde de här åtgärderna vid olika tidpunkter och med olika grad av stränghet, men oavsett detta bör de inte leda till social isolering.
- 2. Sårbara grupper:** Vissa människor är mer sårbara än andra, till exempel äldre och barn, människor med hälsoproblem och sjukdomar, romer, flyktingar, hemlösa, fängelseinterner och människor som är intagna på institutioner.
 - **Bättre skydd** – EU-länderna bör skydda men inte isolera människor i institutionella miljöer som vårdhem, fängelser eller flyktingförläggningar. De bör ta fram riktade åtgärder för att ta itu med andra sårbara gruppers särskilda behov, såsom skydd för offer för våld i hemmet och tillgängliggörande av hälsoinformation för personer som sedvanlig kommunikation inte når ut till.

- 3. Rasism:** Coronapandemin har medfört en ökning av rasistiska och främlingsfientliga angrepp, i synnerhet mot personer med asiatiskt utseende.
 - **Rapportering** – EU-länderna bör noga övervaka rasistiska och främlingsfientliga incidenter och effektivt rapportera, utreda och lagföra alla sådana brott.
- 4. Desinformation och uppgiftsskydd:** Nästan alla EU-länder utsätts för desinformation om pandemin. Många av dem samlar in data som används för att motverka virusets spridning.
 - **Säkerställ ett fungerande uppgiftsskydd** – EU-länderna bör vara vaksamma och säkerställa att de vidtar alla de skyddsåtgärder för datasäkerhet som krävs när de utför sina folkhälsoinsatser.

Detta är den första i en serie av tre månadsrapporter om coronavirusets (covid-19) följder i EU:s 27 medlemsstater. Den undersöker vad regeringarnas åtgärder under februari och mars fått för konsekvenser för människors grundläggande rättigheter.

För mer information, kontakta: media@fra.europa.eu / Tfn: +43 158030642